

1. Bruck Lajos: A kivándorló című festményének sokszorosított változata a Vasárnapi Újság, 1879. 50. számában

2. Hans Heyerdal: Buborékfújó, 1882, magántulajdon

143. ► BRUCK LAJOS (1846-1910)

Buborékfújó lány

Olaj, vászon, 91,5x65,5 cm

Jelezve balra lent: Bruck.Lajos

Kezdő ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR

Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft

Estimated value: 9 836 – 13 115 EUR

BRUCK LAJOS KORAI ÉVEI

Bruck Lajos életműve csak vázlatosan ismert a magyar közönség előtt, s mégha a festő korai munkásságáról is esik szó, szinte kizárólag a Munkácsy-műhelyen belül betöltött szerepét érintik a kommentárok. Pedig a kalandos életű piktor művészetéről, vajmi keveset árul el ez a korszak. Bruck 1874-től valóban két évig koptatta Munkácsy műtermének hajópadlóit, de már 1876-tól képekkel szerepelt párizsi kiállításokon. A „Riberára emlékeztető sötét meleg színeivel” a Párizsi Szalon ünnepelt festőjeként nemcsak francia német és angol műkereskedőkkel állt kapcsolatban, de komoly megbízói akadtak a tengerentúlról az Egyesült Államokból is. Sikereire felfigyelt az angol arisztokrácia is, s 1885-ös londoni letelepedése után röviddel máris az udvar és a főrend tagjait festhette.

Ismeretlenségére persze nemcsak hosszú távolléte adhat magyarázatot. Túl sok Bruck-alkotással ugyanis még a művész hazatelepülését követően sem találkozhattak a magyar műkedvelők. Lázár Béla egy ízben „a magának, titokban dolgozó művészként” jellemezte a festőt.

Bruck tanultsága klasszikus akadémikus volt, s belső mércéje csupán a tökéletesen kidolgozott, befejezett alkotásokat engedte a műterem falain kívülre. Halála után ezért is keltett nagy feltűnést a Műcsarnokban megrendezett hagyatéki kiállítása, mely nemcsak a nagyközönség, de a művész kollégák számára is óriási meglepetést hozott. A Bruck műtermében felhalmozott óriási mennyiségű vázlat, a számtalan nagyvonalúan kidolgozott kompozíció üde, friss, impresszionisztikus hatásukkal a festő életművének megkésett átértékelését eredményezte. Bruck művészi jelentőségére csak ekkor ébredt rá a hazai közönség.

PÁRIZSI KÉPEK

A Szappanbuborék ez idáig a festő ismeretlen alkotásai közé tartozott. A mű nem szerepelt sem a fent említett Műcsarnoki kiállításon, sem a katalógus előszavában, valamint a korabeli lexikonokban bőséggel megtalálható műfelsorolásokban sem. Hasztalan kutatni a 19. század végének oly népszerű Vasárnapi Újság képmellékleteiben, pedig a lap szerkesztői Lotz Károly mellett talán épp Bruckot foglalkoztatták a legszívesebben. Mint „idegenbe szakadt” híres hazánkfíától számtalan festmény után készült litográfiát és rézkarcot közölt az újság, melyhez nemegyszer műleírásokat is mellékeltek a szerkesztők. Ilyen alkotás például az 1879-ben Párizsban Mention Honourable-val jutalmazott Kivándorló, vagy éppen a Jó tanácsok és az Elhagyott című festmény.

A SZAPPANBUBORÉK

A Vasárnapi Újság reprodukciói, valamint más analógiák ismeretében valószínűsíthető, hogy a Szappanbuborék Bruck párizsi vagy londoni korszakában készült. Ezen az állításon még a szignatúra magyar írásképe sem változtatható, hisz a Vasárnapi Újság a Kivándorló ismertetése során nem felejtí azt sem megjegyezni, hogy – „a Salon-ban kiállított festményein a művész neve mindig magyarul van oda írva: Bruck Lajos.”

A Szappanbuborék mind témaválasztásában, mind a kompozíció kialakításában már a Munkácsy művészetétől való eltávolodás jegyeit viseli magán. Bruck nem zárkózott el bizonyos naturalista hatások átvételétől sem, ennek köszönhető az ábrázolt figurák portrészzerű kidolgozottsága. Ugyanakkor kiváló érzékkel egyensúlyoz az egyéni és általánosítható vonások érzékeltetése terén. Későbbi stílusához képest akár puritánnak is mondható, pontos leíró, de soha nem túlrészletesző, realista ábrázolásmódja tette Bruck Lajost kora elismert és ünnepelt alkotójává és teszi az itt bemutatott képet egyik legjelentősebb alkotásává.

Kaszás Gábor

